SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry:n lausunto hallituksen esityksestä *konkurssilain väliaikaisen muutoksen jatkamisesta.*

Tausta:

Esitysluonnoksen mukaan konkurssilakia muutettaisiin siten, että konkurssiuhkaisen maksukehotuksen noudattamatta jättäminen muodostaisi olettaman velallisen maksukyvyttömyydestä, jos velallinen ei ole kuukauden kuluessa konkurssiuhkaisesta maksukehotuksesta maksanut velkojan selvää ja erääntynyttä saatavaa. Velallisen aikaa maksaa velkojan saatava pidennettäisiin siten viikosta kuukauteen.

Aiemmissa hallituksen esityksissä konkurssilain 2 luvun 3 §:n muuttamisesta väliaikaisesti (HE 46/2020 vp ja HE 164/2020 vp) on arvioitu, että väliaikaisen lain voimassaolon päättymisen jälkeen konkurssihakemusten määrä tulee kasvamaan voimakkaasti. Tällä hallituksen esityksellä pyritään loiventamaan hakemusten määrän kasvua antamalla velallisille lisää maksuaikaa.

Lausunto:

Esityksen mukainen maksuajan pidennys konkurssiuhkaisen maksukehotuksen tiedoksiannon jälkeen ei tuo merkittäviä vaikutuksia käytännössä tehtävään perintätyöhön. Kuten esitysluonnoksessa kohdassa 4.2. on todettu, niin tavallisestikin velkojat pyrkivät maksujärjestelyihin velallisen kanssa vielä maksukehotuksen tiedoksiannon jälkeenkin.

Lyhyet määräajat ovat vakiintuneet konkurssiperintään ja ehdotettu kuukauden määräaika on siten pitkä aika. Koska esityksessä ei kuitenkaan täysin kielletä konkurssiuhkaisen maksukehotuksen käyttämistä, niin voidaan todeta, että sääntely tältä osin on menossa oikeasuhtaisempaan suuntaan.

Selvyyden vuoksi määräaika tulisi laskea päivätasolla, koska päiväkohtainen määrä on helpompi käsitellä käytännön työssä ja kuukaudet ovat eri pituisia.

Esitysluonnoksen kohdan 5 vaihtoehtona a on arvioitu mallia, jossa koronapandemiasta johtuvaa maksukyvyttömyyttä pidettäisiin tilapäisenä maksukyvyttömyytenä, jollei velkoja näytä, että yritys/velallinen oli maksukyvytön jo ennen koronapandemiaa. Malli olisi esitysluonnoksessa esitettyjen perustelujen mukaan ongelmallinen, koska koronasta johtuva maksukyvyttömyys voi olla joko tilapäinen tai pysyvä. Tämä em. vaihtoehto olisi myös näyttötaakkana velkojalle kohtuuton siitä syystä, että konkurssin syyt voivat olla moninaiset. Vaikka koronapandemia olisi selkeästi ulkoinen riskitekijä, joka voi vaikuttaa yrityksen mahdollisuuksiin selviytyä, niin on tiedostettava, että on olemassa edelleen myös

sisäisiä riskitekijöitä, kuten yrityksen operatiivisen johdon tapa toimia/johtaa yritystä. Esimerkiksi tästä syystä yrityksen konkurssiriski voi olla erityisen suuri. Voidaan myös todeta, ettei tuomioistuinkaan konkurssiasiassa ilman erityistä syytä selvitä, onko velallinen sittenkin maksukykyinen.

Esitysluonnoksen kohdan 5 vaihtoehto b:ssä arvioitiin toista vaihtoehtoista mallia. Tuon mallin mukaan velallista ei pidettäisi maksukyvyttömänä, jos tämä näyttäisi, että maksukyvyn menetys on johtunut liiketoiminnan ulkopuolisista syistä, joihin velallinen ei ole voinut itse vaikuttaa (kuten koronaviruspandemia) ja maksukyky palautuisi poikkeusolosuhteiden lakattua. Esityksessä todettiin, että konkurssimenettelyssä tämä olisi velalliselle käytännössä vaikeaa, vaikka em. kohdan/vaihtoehdon tarkoituksena olisi suojata yrityksiä, joilla olisi mahdollisuus säilyä elinkelpoisina koronapandemian jälkeenkin. Esityksen b-vaihtoehdon osalta voidaan täsmentää, että velallista ei kuitenkaan voimassa olevan lainkaan perusteella asetettaisi konkurssiin, jos konkurssimenettelyä pidettäisiin mm. saatavaan hyötyyn nähden ilmeisen epätarkoituksenmukaisena tai selvästi hyvän perintätavan vastaisena. Tällöin konkurssihakemus olisi jätettävä tutkimatta (KonkurssiL 2 luku 2 § 2 mom.).

Mikäli konkurssiin hakemisen rajoituksia jatketaan ehdotetulla tapaa, esitysluonnos voidaan hyväksyä tietyin ehdoin. Esitystä laadittaessa olisi otettava huomioon, että konkurssiperinnästä aiheutuvien maksuhäiriömerkintöjen lykkääminen ei saisi liiaksi vaikeuttaa luottokauppaa eikä tarkoituksenmukaisen perintäkeinon valintaa.

Lisäksi Suomen Perimistoimistojen Liitto ry haluaa tuoda esiin, että velkojilla on lain mukainen velvollisuus suhtautua suopeasti maksujärjestelyihin. Perintälain 4 §:n mukaisesti perinnässä on suhtauduttava vastuullisesti maksujärjestelyihin. Lain perustelujen (HE 57/2012) mukaan ”velkojan tulee aina tapauskohtaisesti arvioida, voidaanko maksujärjestelyä pitää olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisena, sekä pyrkiä mahdollisuuksien mukaan sovinnolliseen ratkaisuun.” Tämä säännös koskee myös toimeksisaajana olevaa perintätoimistoa. Perintätoimistoissa maksujärjestelyistä sopiminen onkin tavanomaista perintätyötä. Koronatilanteessa näitä maksujärjestelyitä on tehty entistäkin joustavammin.

Helsingissä 26. päivänä marraskuuta 2020

Suomen Perimistoimistojen Liitto ry